

ELIZA WALCZAK

The National Museum in Warsaw

The North Black Sea Collection of Dr Ignacy Terlecki. The Coinage of Bosporan Cities and Chersonesus¹

ABSTRACT: The article is concerned with the coin collector Ignacy Terlecki and the origin, history, and present state of his collection. Dr Ignacy Terlecki was a military surgeon in Kerch, Crimea, in the early 20th century. It was there that he began to collect coins from ancient Greek colonies and ones issued by rulers of that region. He found such coins on his own or purchased them from local residents or antiquarians, which eventually lead to the creation of an extensive collection representative of the majority of the coinage from the northern coast of the Black Sea, a collection that is regarded as unique by contemporary numismatists. It comprised coins from Greek colonies (Olbia, Chersonesus, and the cities of the Bosporan Kingdom, especially Panticapaeum) as well as the coinage of the Bosporan rulers. After the doctor's death, his family, by this time already in Poland, made an offer to the National Museum in Warsaw, resulting in the purchase of the collection by the museum in the years 1925 and 1930. Despite the loss, during World War II, of the most precious specimens, notably gold and electrum coins, this collection continues to be the best collection in Poland and one of the best in Europe, representing the entire spectrum of ancient coinage from the North Black Sea region, from the beginning of its existence in the 6th century BC until as late as the end of the coinage of the Bosporan state in the 4th century AD, also including some later Byzantine coins from Chersonesus. Further on, the article briefly presents the results of the work on the recreation of the original collection as based on one of the catalogue manuscripts by Władysław Terlecki

15

¹ And of several other north Black Sea and Mediterranean colonies/cities that can be found in the collection, except for Olbia and Tyras, which will be the subject of a separate study.

This article was written within the framework of the project of the National Programme for the Development of the Humanities no. 0195/NPRH4/H1a/83/2015 of the Ministry for Science and Higher Education.

from before World War II. Table 2 specifies in detail of the wartime losses and the current contents of the collection.

KEY WORDS: coin collecting, ancient coinage, North Black Sea region, Ignacy Terlecki, National Museum in Warsaw

ABSTRAKT: *Nadczarnomorska kolekcja numizmatów dr. Ignacego Terleckiego. Monety miast bosporańskich i Chersonezu*

Artykuł przybliży osobę kolekcjonera, powstanie kolekcji i jej dzieje oraz stan obecny. Dr Ignacy Terlecki był lekarzem wojskowym w Kerczu na Krymie w początkach XX wieku. Tam też zaczął gromadzić monety antycznych kolonii greckich i władców z tego regionu. Znajdował je samodzielnie lub kupował od okolicznej ludności czy antykwarjuszy. Z czasem stworzył zbiór obejmujący większość mennictwa północnych wybrzeży Morza Czarnego, uważany przez ówczesnych numizmatyków za wyjątkowy. Składały się nań monety kolonii greckich (Olbii, Chersonezu i miast państwa bosporańskiego, głównie Pantikapaionu) oraz mennictwo władców bosporańskich. Po śmierci doktora rodzina, będąc już w Polsce, zaproponowała kupno kolekcji Muzeum Narodowemu w Warszawie, które nabyło ją w latach 1925 i 1930. W czasie drugiej wojny światowej została ona zubożona o najcenniejsze monety, głównie złote i elektronowe, ale nadal pozostaje najlepszym w Polsce i jednym z lepszych w Europie zbiorem starożytnych monet nadczarnomorskich od początków ich powstania w VI wieku p.n.e. po kres mennictwa państwa bosporańskiego w IV wieku n.e., zawierającym także późniejsze monety bizantyńskie z Chersonezu. W drugiej części artykułu pokrótce zostały omówione rezultaty prac nad odtworzeniem pierwotnej kolekcji na podstawie jednego z przedwojennych rękopiśmiennych katalogów autorstwa Władysława Terleckiego. Uściślenie strat wojennych i obecną zawartość kolekcji ilustruje tabela 2.

SŁOWA KLUCZOWE: kolekcje monet, mennictwo antyczne, północne wybrzeża Morza Czarnego, Ignacy Terlecki, Muzeum Narodowe w Warszawie

Author's address:

Eliza Walczak
Department of Coins and Medals
The National Museum in Warsaw
Al. Jerozolimskie 3, 00-495 Warsaw, Poland
e-mail: ewalczak@mnw.art.pl

Translation: Marcin Fijak